

JeugdzorgPlus: van instelling naar zo thuis mogelijk

“Regionaal investeren in totaaltraject voorkomt zorg op latere leeftijd”

Sinds 2020 geven gemeenten in drie regio's in samenwerking met JeugdzorgPlus aanbieder Almata een extra impuls aan de transformatie: van gesloten jeugdhulp naar zo thuis mogelijk. De directeur van Almata is Jan van Wirdum. Hij legt uit: “Wij geloven dat jongeren er baat bij hebben om zo thuis mogelijk op te groeien. Bij de jongeren met wie wij te maken hebben, gaat dat niet vanzelf. Soms is uithuisplaatsing écht nodig.

Een verblijf in een instelling is het uiterste middel om begeleiding mogelijk te maken. Het wordt ingezet om de jongere te helpen, niet als straf. Graag willen we JeugdzorgPlus regionaal blijven doorontwikkelen naar kleinschaligheid met kleine groepen jongeren, met de gemeenten als regisseur.”

Samenwerking van 3 provincies naar 3 regio's effectief

Bij de decentralisatie in 2015 was JeugdzorgPlus gecontracteerd op provinciaal niveau met vier JeugdzorgPlus aanbieders in Zeeland, Brabant en Limburg, samen Landsdeel Zuid. Het ging hierbij om 119 gemeenten in negen jeugdhulpregio's. Violette Oldenburg, inkoop & contractmanager in regio West-Brabant West: "In onze regio zagen we toen veel kinderen in JeugdzorgPlus die ver van huis waren. Ze kwamen zelfs uit Limburg. Het woonplaatsbeginsel werkte hierbij niet mee. Onze gemeenten betaalden voor kinderen die we niet kenden, waardoor we geen invloed hadden op de verblijfsduur; met als gevolg dat de kinderen heel lang in JeugdzorgPlus bleven. Regio Zeeland herkende deze situatie en ook West-Brabant Oost wilde graag meedoen met onze aanpak. Daarom zijn we met drie jeugdhulpregio's verdergegaan in 2020. Zodat wij de JeugdzorgPlus anders, beter en kleinschaliger kunnen organiseren. Als we willen transformeren, dan moeten we de regie naar ons toe gaan trekken om kinderen echt perspectief te bieden. Dat doen we met Almata, de enige JeugdzorgPlus aanbieder in onze regio's die in staat is die kleinschalige zorg dichtbij te bieden. Nu hebben we veel meer zicht op de kinderen en de zorgpaden. *Het uiteindelijke doel is om JeugdzorgPlus in de oorspronkelijke vorm overbodig te maken*, vind ik een hele stoere uitspraak van Jan van Wirdum. Dan heb je het echte partnership te pakken. Gelukkig vonden we elkaar als drie buurregio's op beleids- en financieel niveau om samen met Almata de komende jaren verder te gaan op de ingeslagen weg. Zo zetten we vaste plekken voor gesloten jeugdhulp zo veel mogelijk om naar begeleiding in een eerder stadium; kleinschaliger van opzet en met meer effect."

Jan van Wirdum:
"Het uiteindelijke
doel is om
Jeugd-zorgPlus in
de oorspronkelijke
vorm overbodig te
maken"

JeugdzorgPlus in een notedop

JeugdzorgPlus is een vorm van gesloten jeugdhulp voor jongeren. Deze jeugdhulp kan alleen door tussenkomst van een kinderrechter worden opgelegd. JeugdzorgPlus is er voor jongeren die niet bereikbaar zijn voor andere vormen van hulpverlening.

In welke situaties?

Het gaat vaak om jongeren die niet geleerd hebben wat maatschappelijk aanvaardbaar gedrag is. Meestal is de gezinssituatie de oorzaak in plaats van kindeigen problematiek.

- Bij gevaar voor zichzelf of eigen omgeving
- Als hulp tot nu toe niet afdoende gewerkt heeft
- Bij een dreigende negatieve ontwikkeling
- Als het onontkoombaar is om in te grijpen
- Als andere vormen van hulpverlening niet hebben geholpen

Vanuit vertrouwen

Van Wirdum: "Na de decentralisatie in 2015 was alles de eerste 5 jaar erg gericht op kwantiteit, het ging alleen om aantallen. Toen we verder gingen met de huidige drie regio's dacht ik eerst 'als dat maar goed gaat, is de schaal niet te klein'. Toen kregen we het vertrouwen van de gemeenten door de manier van aanbesteden en wij als enige partij de onderhandeling in gingen. De gezamenlijke doelstelling werd om kinderen zoveel mogelijk te behoeden voor uithuisplaatsing en de hulp te verbeteren. Voor deze doorontwikkeling hebben we financiële ruimte gekregen vanuit de gemeenten om de volgende stappen te zetten. Je komt niet tot innovatie als je alleen maar inzet op bezuinigen. Je moet ruimte hebben om door te ontwikkelen. De afsplitsing van de

Patricia Vollebregt: **"Voorheen was JeugdzorgPlus de laatste strohalm. Nu is er veel meer zicht op het perspectief van het kind."**

andere regio's heeft goed gewerkt. We zijn nu echt een onderdeel van het hele jeugdhulpverleningslandschap geworden en handelen met gemeenten en aanbieders vanuit een trajectmatige aanpak. Vooraf wordt met hulpverleners bij andere jeugdhulpverleners al gekeken of uithuisplaatsing echt nodig is of dat er alternatieve hulpvormen mogelijk zijn. Ook bij de uitstroom kijken we wat er nog nodig is voor een eventueel vervolgentraject".

Patricia Vollebregt, beleidsadviseur in Woensdrecht: "Voorheen was JeugdzorgPlus de laatste strohalm. Nu is er veel meer zicht op het perspectief van het kind. Maandelijks gaan onze kwaliteitsmedewerker met de jeugdprofessional gelinkt aan Almata met de

maatwerkregisseur van Almata om tafel over wat de kinderen echt nodig hebben. Zo hebben we veel beter de regie omdat we de kinderen kennen. Eén van onze jeugdprofessionals is een vast aanspreekpunt voor Almata. Ook hebben we nu veel eerder in beeld wat jongeren nodig hebben na JeugdzorgPlus. De gemeenten Zundert en Etten-Leur hebben deze aanpak nu ook overgenomen."

Breed perspectief

Van Wirdum: "Het moedige van West-Brabant West is het besef dat je niet alleen naar het partje JeugdzorgPlus kijkt, maar naar de hele ketenbenadering. We kijken naar de investering van een totaaltraject en de effecten daarvan en niet naar wat een kind in JeugdzorgPlus per dag kost. Want het gaat om jongeren die hoe dan ook hulp nodig hebben. Als we met effectief investeren in deze fase kunnen voorkomen dat iemand afglijdt, verdienen we dat later terug. Want elke behandeling

Feiten & Cijfers

5 maanden

In 2021 verbleven jongeren in West-Brabant West gemiddeld vijf maanden bij Almata

43 plaatsen

Verwachte benodigde inzet in 2022: 43 plaatsen in Zeeland, West-Brabant West, West-Brabant Oost

57 plaatsen

Capaciteit JeugdzorgPlus in 2021: 57 plaatsen in Zeeland, West-Brabant West, West-Brabant Oost

Vanaf 2023

Vanaf 2023: transformeren van de zorg en verdere daling benodigde JeugdzorgPlus plaatsen

Jan van Wirdum: "Het gaat om jongeren die hoe dan ook hulp nodig hebben"

die volgt als er eenmaal iets fout gegaan is, denk aan bijstand, TBS of Wmo vanaf 18+, kost alleen maar meer. Ik vind dat er in Den Haag nog te verkokerd gekeken wordt. Vaak worden we bekeld door landelijke regelgeving. Qua financiering bijvoorbeeld zie ik 'lumpsum' in plaats van 'PxQ' als voorwaarde. PxQ financiering geeft namelijk een vals beeld van beheersing van de kosten en haalt innovatie onderuit."

Innovatie Almata startte in 2012

ThuisBest van Almata wordt nog steeds gezien als één van die innovaties in JeugdzorgPlus, terwijl deze vorm van JeugdzorgPlus al sinds 2012 bestaat. Om te voorkomen dat kinderen te lang uit huis blijven, koppelt Almata intensieve ambulante hulp aan een kortdurend verblijf in JeugdzorgPlus voor maximaal 6-8 weken. Dat werkt heel goed voor een bepaalde groep. Tijdelijke uithuisplaatsing betekent rust in het gezin;

ouders kunnen weer ademen en jongeren komen weer in een gewoon ritme. De spanning is er even af. Deze aanpak wordt nu ook geïmplementeerd bij andere organisaties. Van Wirdum: "Inmiddels zijn we veel meer gezinsgericht bezig. We zijn bezig de groepen van 10 naar maximaal 4 jongeren af te bouwen, een normale gezinsomvang. Steeds beter maken we de connectie met de hulp die na ons komt. Het gaat namelijk (bijna) nooit om enkelvoudige hulp die stopt als de jongere weggaat bij ons. Dit bleek mogelijk door de hulp anders te organiseren en gezinnen thuis intensief te begeleiden. Zo krijgt bijvoorbeeld de jongere zelf hulp én de andere gezinsleden en ouders/verzorgers krijgen tools aangereikt om anders met de situatie om te gaan. Kan dit tijdelijk niet thuis georganiseerd worden, dan blijkt inwoning in kleinere groepen en andere innovaties de benodigde behandelingsduur te kunnen verkorten en een blijvender resultaat te boeken. De begeleiding beweegt bovendien mee met de behoefte van de jongere en het gezin door op- en af te schalen naar gelang de situatie. Begin 2023 wordt opnieuw bekeken welk effect dit alles heeft op de hoeveelheid plekken die er nog nodig zijn op locatie Ossendrecht."

Wil je reageren op dit artikel, stuur een mail met vermelding van 'JeugdzorgPlus' naar: info@zi2t.nl

Jeugdhulpregio West-Brabant West Zorg Informatie & Inkoop Team

Postbus 5000, 4700 KA Roosendaal
Bezoekadres: Dunantstraat 80, 4701 GZ Roosendaal,
Telefoon: 0165 – 579726
Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk,
Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.

